Grondboor en Hamer, jrg. 43, no. 5/6, p. 203-206, 1 fig., november 1989

MOERASKALK

W.M. Felder*

Op talrijke plaatsen komen in het dal van de Maas en zijbeken afzettingen voor van moeraskalk. In de meeste gevallen zijn het onzuivere afzettingen van weinig of geen betekenis. Het meest uitgestrekte voorkomen van moeraskalk is bekend in het laagste deel van de Jeker vanaf de Belgische grens tot aan de monding in de Maas bij Maastricht. De oppervlakte van dit gebied bedraagt ca. 200 ha. De dikte bedraagt meestal minder dan 2 meter. Plaatselijk kan de dikte echter meer dan 3 meter bedragen.
Een ander voorkomen van enige omvang ligt in de nabijheid van de Gulickshof, in de gemeente Susteren. De maximale dikte bedraagt hier 2,20m (Florschütz 1941).
De oudste moeraskalk is tot nu toe aangetroffen in de groeve Belvédère te Caberg bij Maastricht en is gevormd gedurende een interglaciale fase binnen het Saalien. Het overgrote deel van de moeraskalken is van Laat-Glaciale en Vroeg-Holocene ouderdom.
Tijdens de bouw van de ondergrondse parkeergarage onder het Vrijthof te Maastricht zijn op een aantal plaatsen mijnen aangetroffen die zeer waarschijnlijk aangelegd zijn in de Karolingische tijd om moeraskalk te delven.
In muren en fundamenten van Romeinse bouwwerken te Maastricht, 's Gravenvoeren en andere plaatsen zijn bouwstenen aangetroffen die uit verkit moeraskalk (travertijn) bestaan. Niet bekend is of deze uit eigen bodem afkomstig zijn of aangevoerd uit het Maasdal in België, waar vele meters dikke afzettingen van verkit moeraskalk bekend zijn.
Gedurende de jaren 1919 en 1920 is nabij de Gulickshof te Susteren een groeve in bedrijf geweest waarin moeraskalk werd afgegraven. Deze kalk werd gebruikt voor kalkbemesting in de landbouw.
Analysen van deze moeraskalk geven aan dat het $CaCo_3$ gehalte varieërt van 86 tot 97%.
Gezien de geringe dikte en de beperkte toepasbaarheid bezit de moeraskalk momenteel geen economische waarden meer.

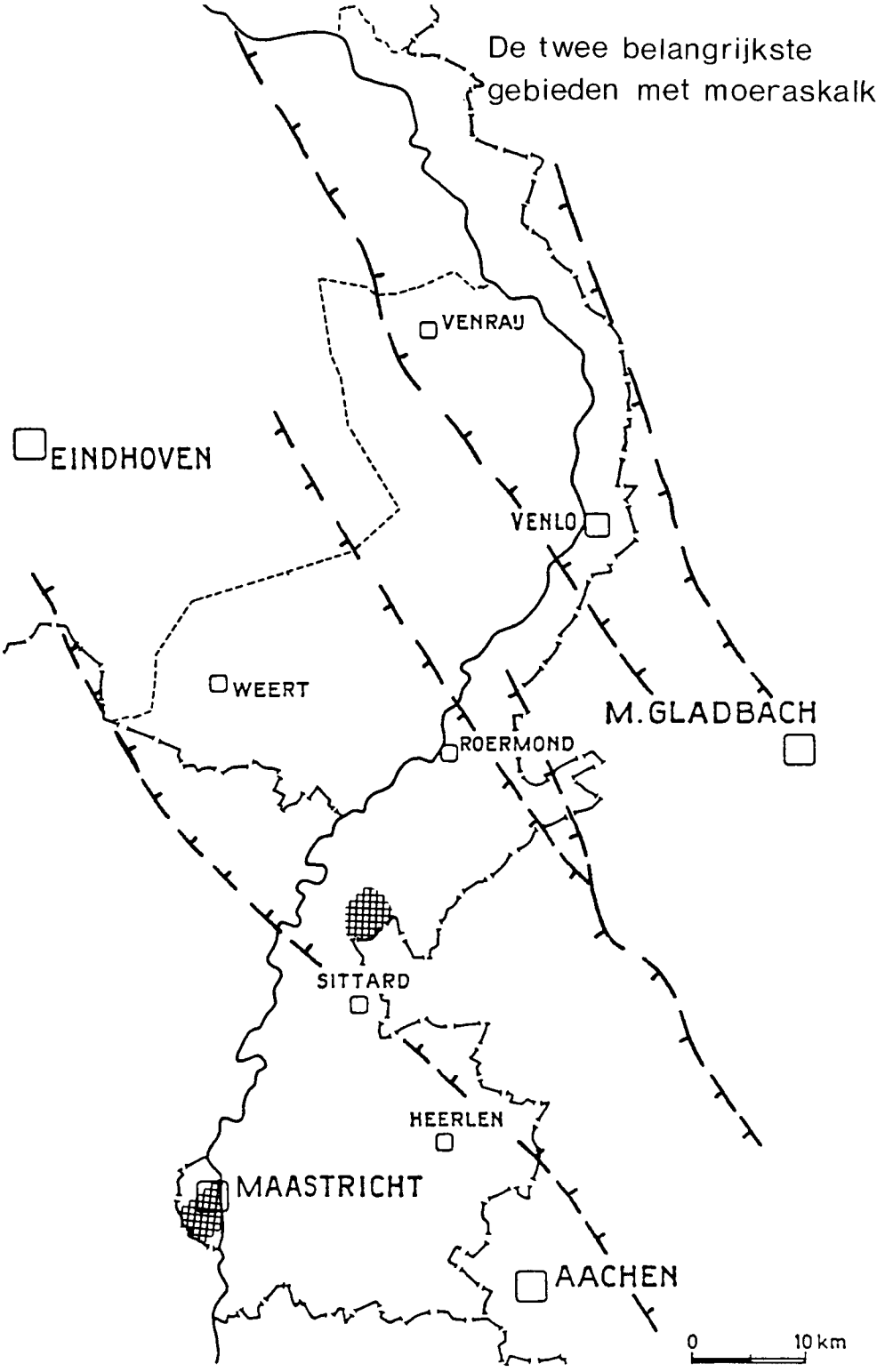
LITERATUUR

Annoniem, 1946, Rapport inzake opsporing, inventarisatie en toepassing van oppervlakte delfstoffen in Nederland.
Med. Geol. Stichting, Nieuwe Serie No. 1, 's Gravenhage.

BAREN, J. van, 1923, Kalk- en kalkverbindingen in Nederland. Weekblad Granen, Veevoeder, Kunstmest, 1e jaarg. pp. 478-480 en 490-492.

FLORSCHTZ, F., 1941, Laatglaciale afzettingen in Midden- en Noord-Limburg.
Tijdschr. Ned. Aardr. Gen., deel LVIII, No. 6, pp. 934-939.

* Ing. W.M. Felder
Rijks Geologische Dienst, District Zuid.
Voskuilenweg 131
6416 AJ Heerlen

De twee belangrijkste gebieden met moeraskalk
VENRAY
EINDHOVEN
VENLO
WEERT
M.GLADBACH
ROERMOND
SITTARD
HEERLEN
MAASTRICHT
AACHEN
0
10 km